

DİVAN EDEBİYATI (TEST – 9)

1. İlim, kıyası bulunmayan bir denizdir. Bu deniz karşısında alim geçinen cahildir. Allah, cehalete ölüm, ilme de hayat dedi. Sana sordukları zaman “ Ben bilmiyorum” demekten, bilmek daha güzel değil midir?

Ehlinden, bilenlerden oku, öğren, utanma. Her şeyi bilmek, bilmemekten hayırlıdır. İlim kadar yüksek bir iş yoktur. İlimden hiç kimse zarar görmedi, diyen şair : Peygamberimiz “İlim beşikten mezara kadar herkese farzdır. “ sözünden hareketle şairlerini hikemi bir tarzda yazmış ve bu yönüyle diğer Divan edebiyatı sanatçılarından ayrılmıştır.

Yukarıdaki parçada ilim ile ilgili fikirleri verilen Divan şairi kimdir?

- A) Baki   B) Fuzuli   C) Nedim
D) Nabi   E) Nef’i

2. Divan şiirinin son dönem hiciv şairlerindedir. Sultan II. Abdülhamid’i ve devlet idaresini, devrini, sosyal meseleleri çok sert ve acımasız bir dille hicvetmiştir. İnsanların her şeyi maddeye havale etmelerini, manevi değerlere kıymet vermemelelerini şair ağır bir şekilde hicveder. Bir hırsız Şair, öldükten sonra da utandırmamış, şairin mezar taşını çalmıştır.

Kabrimi kimse ziyaret etmesin Allah için
Gelmesin reddeyleyim billahi öz kardaşımı
Gözlerim ebna-yı ademden o rütbe yıldırı kim
İstemem ben Fatiha, tek çalmasımlar taşımlı

Yukarıdaki açıklama ve dörtlükten hareketle hangi Divan şairi hakkında bilgi verilmektedir?

- A) Şeyh Galip
B) Şair Eşref
C) Bağdatlı Ruhi
D) Nef’i
E) Taşlıcalı Yahya

3. Anadolu dışındaki (Çağatay) en ünlü divan şairidir. Hamse sahibidir. En önemli eserlerinin içeriği şöyledir. Muhakemet’ül Lugateyn: Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu anlatır. Mecalisü’n Nefais: İlk şuara tezkiresidir.

Mizanü’l Evzan: Türklerin kullandığı nazım ve musiki şekilleri hakkında bilgi verir.

Yukarıdaki parçada hangi şairimizin eserleri hakkında bilgi verilmektedir?

- A) Ali Şir Nevai   B) Fuzuli
C) Şeyh Galip   D) Kaşgarlı Mahmut
E) Hoca Dehhani

4. I. Mevlana
II. Ali Şir Nevai
III. Hoca Dehhani
IV. Fuzuli
V. Şeyhi

Yukarıdaki şairleri yaşadıkları yüzyıllara göre ikişerli gruplandırırız hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Hayatındaki en önemli kişi Şems-i Tebrizî’dir. Şems-i Tebrizî’nin etkisinde kalarak onu yanından ayırmayan Mevlana’da gerçek mistik ruhun oluşması, Şems ile olan derin dostluğun sonucudur. (II) Mevlana, yalnız Anadolu tasavvuf edebiyatının değil, bütün mutasavvif şairlerin en büyüğü kabul edilmektedir. (III) Soy itibarıyla Türk olan Mevlana, devrin edebiyat dilinin Farsça olmasına rağmen eserlerini Türkçe yazmıştır. (IV) Kendisinden sonra adının ve görüşlerinin yaşamasında oğlu Sultan Veled’in etkisi olmuştur. (V) Yaşamını “Hamdım, piştım, yandım” sözleri ile özetleyen Mevlana, insanları insan olmaları bakımında saygıya değer bulmuştur.

Yukarıda numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Gezilip görülen yerleri anlatan en önemli eserlere Divan düzyazısında seyahatname adı verilir. Seyahatnameler belge niteliği taşırlar.

Bu türde verilen en önemli eser Evliya Çelebi’ye aittir. Bunun yanında Seydi Ali Reis’in yazdığı ve hikâye tarzında anlattığı gezi yazısı da Divan nesrinin önemli eserleri arasındadır. Divan edebiyatının didaktik (öğretici) şairlerinde biri olan Nabi’nin Hicaz-Hac yolculuğunu anlatan eseri de gezi türündedir. Keçecizade İzzet Molla’nın yazdığı eserde ise sürgüne giderken yaşadıkları anlatılır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki parçada ismi geçen Divan şairlerine ait bir eser değildir?

- A) Tuhfetü’l Harameyn B) Miratü’l Memalik
C) Kitab-ı Bahriye D) Mihnet-Keşan
E) Seyahatname

7. Mesnevi nazım şekli genel olarak uzun yazılarda kullanılır. Mesnevi nazım şekliyle yazılmış eserler konularına göre çeşitli bölümlere ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi destanlar, savaş ve kahramanlık konusunu işleyen mesnevilerden biridir?

- A) Hüsn ü Aşk   B) Hüsrev ü Şirin
C) Hayrabât   D) Harname
E) İskendername

DİVAN EDEBİYATI (TEST – 9)

8. Katip Çelebi seyahat edebiyatımızın ilk ünlü

I

yazarı, şairi, büyük denizcisidir. Denizciliğinden başka iyi bir şair, coğrafya, matematik ve astronomi bilginidir. Şiirlerinde “Katibi”

II

mahasını kullanmıştır. Oldukça sade, açık, sürükleyici bir Türkçe ile aruz ve hece vezinleriyle lirik-epik şiirleri ve yolculuk notları

III

oldukça önemlidir. Miratü’l Memalik adlı

IV

eserinde gezip gördüğü yerleri anlatmış, yer yer bu eserine levent türkleriyle, şiirlerinden beyitler eklemiştir. XVI. yüzyılın deniz astronomisi, fiziksel ve topografik coğrafya bakımlarından dünya çapında önemli bir eser olan “Mühit” adlı eseri vardır.

V

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Mevlana’nın eserlerinin en ünlüsü ve hacimlisi olan “Mesnevi”, dini-tasavvufi ve ahlaki yanı

I

ağır basan didaktik bir eserdir. 25700 beyitten oluşan 6 ciltlik bir eserdir. “Fih-i Mâ Fih”; diğer

II

eserlerine göre lirizm yönü ağır basan bir eser olup daha çok tasavvufi aşkı işlemiştir.

“Divan-ı Kebir” adlı eseri de Mevlana’nın

III

sohbetlerinden, konuşmalarında meydana gelmiş bir eserdir. “Mecâlis-i Seb’a” da,

IV

Mevlana’nın 7 vaazının bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş bir eserdir. Dönemin devlet adamlarına dostlarına yazdığı 145 mektuptan oluşan eserinin adı da “Mektûbât”tır. Bunun

V

yanında Rubailer adlı bir eseri de olan Mevlana XIII. Yüzyılın en büyük alimidir.

Yukarıda numaralanmış eserlerden hangileri yer değiştirilirse yapılan bilgi yanlışlığı düzeltilmiş olur?

A) I. ve II. B) II. ve III.
C) III. ve IV. D) I. ve III.
E) II. ve IV.

10. I. Cemşîd u Hurşit

II. Vesiletü’n Necat

III. Hayrabad

IV. Hüsrev ü Şirin

V. Kutadgu Bilig

Yukarıdaki eserlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Aynı sanatçıya ait eserlerdir.

B) Mesnevi nazım şekliyle yazılmışlardır.

C) Aynı yüzyılda yazılmış eserlerdir.

D) Konu bakımından didaktik (öğretici) eserlerdir.

E) Alegorik bir tarzda kaleme alınmışlardır.

11. 1250 yılında doğduğu tahmin edilen sanatçı gençliğinde tasavvuf ve edebiyata ilgi duymuş ve eğitimini bu alanlarda almıştır. Ahi Evranı Veli ile 50 yıl yaşamış ve orada Arapça ve Farsça öğrenmiş; ancak eserlerini Türkçe kaleme almıştır.

Amacı Türkçeyi bir sanat dili haline getirmektir.

Ahi Evranı Veli’nin ölümünden sonra posta oturan

şair, Feridun Attar’dan çevirdiği Mantık ’ut Tayr

adlı tasavvufi eserle günümüze kadar ulaşmıştır.

Bu eserle Türkçeye incelik, ahenk kazandıracağını söyleyen şair, tasavvufi konuları işlemiştir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen Divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gülşehri B) Şeyh Galip C) Bağdatlı Ruhi

D) Hoca Dehhani E) Fuzuli

12. Türk dilinin gelişmesi ve yayılmasında büyük hizmetler gösteren, bu uğurda kalıcı eserler yazan ilk Türkçeci şairlerimizdendir. Din ve tasavvuf bilgilerini Kırşehirli Şeyh Süleyman’dan öğrenmiştir. Osmanlı Devletinin kuruluş yıllarında babasıyla birlikte Osman Gazi’nin yanında hizmet görmüştür. Ahilik örgütüne bağlı bir mürşit olmuş ve çevresinde toplanan Oğuz Boylarına, dostluk ve kardeşlik ilkelerini aşılamıştır. Çevresindekilere Türkçe seslenmiş, eserlerini Türkçe yazmıştır. O güne dek moda olan Arapça ve Farsçaya karşı Türk dilinin güçlü bir savunucusu olmuştur. En tanınmış eseri 12000 beyitlik mesnevi biçiminde, Türkçe yazılan Garipnâme’sidir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ali Şir Nevai

B) Kaşgarlı Mahmut

C) Ahmet Paşa

D) Âşık Paşa

E) Hoca Dehhani

<http://edebiyatokulu.com/> tarafından hazırlanan bu soruların başka bir WEB sitesinde yayımlanması ya da herhangi bir kaynakta kullanılması kesinlikle yasaktır...

DİVAN EDEBİYATI (TEST - 9)

CEVAP ANAHTARI

1	D	7	E
2	B	8	A
3	A	9	B
4	D	10	B
5	C	11	A
6	C	12	D